

GPS – moodsa seenelise abimees

Kes metsas uitades ära eksida ei taha, peab õppima orienteeruma või siis soetama endale GPS-i.

Bussitais rahvast suundub metsa seenele. Kõigil kästakse püsida teeradade läheduses ja õigel ajal bussi juures tagasi olla. Kui kell kukub, on üks eakas proua puudu. Mobiiltelefoni tal pole, hõigetele ei vasta.

Kaugele otsima hargneda seltskond ei söanda – pärast on veel keegi kadunud.

On sügisõhtu. Hakkab härmarduma. Jaheneb.

Lõpuks helistavad murelikud seenelised päästeteenistusse. Seal palutakse veel veidi oodata ja lubatakse siis otsinguid alustada. Pimeduse künnisel aga ilmub kohtumispaika sõiduauto, mis toob kadunud proua kohale.

Ta oli seeni jahtides end unustanud ning leidnud üht-äkki tundeist tundmatust paigast. Teades, et teised ootavad ja muretsevad, hakkas jooksma, kuid vales suunas. Viimaks jõudis teele välja, kus peatas mööduva auto.

Tuttav lugu. Kes siis poleks natukenegi metsa ära eksinud või kaotanud sinna mõne kaaseneleise-marjuliise. Pea igal seenehooajal kuulub memmedest, kes öö metsas veetnud.

Üks võimalus eksimist vältida on õppida päikese ja loodusmärkide järgi ilmakaari määrama. Teine võimalus on soetada endale tänapäevane navigeerimisese GPS – eesti keeli asukohamääraja.

Targu Talital oli võimalus katsetada Garmini toodetud lihtsat asukohamäärajat eTrex H, mille on võimalik soetada umbes 1900 krooni eest. Selline on mõeldud just jalgsi metsas uitajatele – seeneliste, jahimeestele jt.

Võrdluseks saime proovi-

da autos kasutatavaid GPS-e, mida ohtralt kiidavad välismaal automatkal käinud. Lisaks Garmini omale ka Tom-Tomi.

LIHTSA SEADMEGA METSAS

Garmin GPS-ide maaletooja Jakari Marine OÜ juhataja Jaak Unnuki sõnul on eTrex'i imelihtne kasutada. Lihtsam kui mobiiltelefoni. Tähtis on vaid viibida paigas, kus paistab taevas – et seade saaks satelliitidega ühenduse –, ning GPS sisse lülitada.

Nuppe on seadmel viis. Ühel küljel PWR (power) sisse- ja väljalülitamiseks ja PAGE (ingl lehekülge) lehekülgede vahetamiseks. Teisel küljel ENTER, mis töötab nagu selle nimega nupp ikka, ja kaks noolenuppu lehekülgedel liikumiseks.

Kõigepealt tuleb ette lehekülge, mis näitab satelliidihendust. Et seade toimiks, peab ta üles leidma vähemalt neli satelliiti.

PAGE-nupule vajutades ilmub ekraanile mehike, kes hakkab koos teiega liikuma,

sealjuures jäljerada maha jättes. Seda rada pidi saab pärast tagasi alguspunkti minna.

Kaval on torgata maasse ka lipukesi (virtuaalseid) ehk märkida maha rajapunkte. Näiteks teekonda alustades ning iga kord, kui märkate midagi põnevat, mida tahate taas üles leida. Või kui tee metsas hargneb mitmeks.

Tagasi alguspunkti saab tulla kas rada pidi või siis võttes GPS-is ette kompassi lehekülje. Seal näitab nool, kas liigute oma alguspunkti poole või kaldute sellest kõrvale.

Imelihtne!

KASUTADA EI OSKA, KOJU VIIB IKKA

Omapäi GPS-iga Väana metsas olles selgub, et nii lihtne see ikka ka ei ole. Seadmete müüja kinnitas, et kasutusjuhendit pole vaja lugeda, sest kasutusviisi mõtleb igaüks niisamagi välja. Ei lugenuki, sest see on tüütu lektüür.

Kõige tähtsam on GPS sisse lülitada. Lülitatud. Aga ilusa jäljeraja asemel ilmub ekraa-

nile ebamäärane pusa. Selline laiaili valguv punkt. Ilmselt on mõõtkava vale. Aga kust seda muudeti? Minu oskamatust kõrvalt imetlevad kolleegid ei tee meenutamist lihtsamaks.

Kuidagi sai maha märkida rajapunkte – lipukesi. Ent kuidas? Kas ikooni WAYPOINTS (ingl rajapunktid) või hoopis MARK (ingl märk) alt. Mõlema juures on lipukese pilt. Proovime MARK-i.

Mingil hetkel avastan, et olen mahamärkimist katsetades torganud paarikümne meetri jooksul maasse juba 12 lipukest.

“Kuju” juhatava kompassinoole leian üles ei tea kuidas. Aga tagasi see mind viib.

GPS TÕESTAB ENNAST

Järgmine kord Laulasmaa metsas olen juba targem. Mõõtkava saab suuremaks-väiksemaks muuta muidugi noolenuppudest. Kust siis veel! Ja ilmubki ekraanile kena loetav jäljerada.

Kompassi järgi tagasi mõne lipukese juurde minemiseks tuleb valida menüüst WAYPOINTS ja seejärel lipu number, vajutada GOTO (go to – ingl mine) ning kodutee kutsubki.

Liigun vaheldumisi “jäljeraja” ja “kompassi” järgi,

Nii see mehike seal ekraanil liigub.